

ТЕМИШВАРСКИ ВЕСНИК

Претплата за Румунију:

¼ годишње 60 леја,
½ године 120 леја,
за целу годину 240 леја.

Уредништво администрације:

TIMIȘOARA II.

Strada Samuil Micu, No. 3.

Година II, број 9.

Главни и одговорни уредник:
МИЛУТИН МАНОЈЛОВИЋ

7. јануара, 1934. год.

Божјиња Посланица Преосвећеног Архијереја Георгија 1933. године

Као и сваке, шако је и ове године Преосвећени Архијереј Георгије упутио вернима Епархије темишварске о божјињим празницима посланицу своју. Предмејш овогодишње посланице је: *Ш ш е д њ а*.
Доносимо неколико лепих мисли и поука из посланице.

„Када је реч о штедњи добара земаљских, прилично је да овде истакнемо и потребу штедње и других добара осим хране и материјалних добара, јер расипање тих добара изазива још већу невољу у животу света него што је криза данашња.

Човек мало штеди и она блага која, ако су једном расточена, тешко се могу да поврате. Много се троши и расипа и телесна и душевна снага народна. Многи греси и велики и мали изопачују и тлаче нам народ. Драгоцене и ненакнадљива народна тековина и богато наследство праведовско које треба да предамо и потомству, још се много расипа. Јуначко се здравље и поред добрих појава и тежњи још поткопава; неустрашива и непобедљива се душа народна лакомислено губи, а вера народна, та сигурна основина живота и „светиња над светињама“ и највеће народно благо руши се и на јавним говорницама.

Толоче непотребне терете гомилају на себе и ропске ланце вуку и у слободи многи па и просвећени делови народа, служећи лажним боговина штетних навика и обичаја, и тлачећи тако и себе и народ! А колико је скуп и један живот за народ који треба да расте и напредује и колико се живота без нужде губи испод просечног века!

И још једно велико благо не штеди се много, него се бездушно расипа. Ма да се зна да се пропуштени дани и часови не могу никада вратити, и да времена на претек разуман човек не може да има, време се харчи немилице. Оно допуштена је и развода у своје време, ради одмора и прибарања снаге за посао, али је за осуду убија-

ње времена у беспослици и леновању!

Код толике жетве за радну снагу нашег народа који треба много да нахрани у раду и напредовању, зар може бити оправдано, ако је некоме „дugo време, и ако га зато прекраћује на силу Бога. Стогитиња“ и „столетни век“ да имамо, не би нам било довољно времена да дужности према себи, породици и народу извршимо, и сачувамо се од грешнога пропуштања дужности.

Време се мора као и свако благо привређивати, тећи и умножавати, или по речима апостолским време се мора куповати (Кол. 4, 5). Време треба дакле штедити и разумно трошити и искористишавати.

Сваки је дан и час живота нашег дар Божји који треба ценити и штедити. Хиљаде смртоносних стрела видљивих и невидљивих уперено је на живот наш сваког трену, и увек нас од смрти отима на недокучиви начин само Господ. „*Ејбо ја легах и заспах и усиддох, јер ме чува Господ*“ (Псал. 3), тим речима изражава Свети Цар и Псалмопевац чудо одржања нашег живота.

И сви други дарови Божји и телесни и душевни треба да се штеде. Божје таленте, по речи Светога Еванђеља, не треба закопавати ни расипати него их треба развијати. То су откривени Божји позиви који нам налажу дужности. Сви су ти наши и телесни и душевни дарови опште народно благо које не смемо распутити, него га морамо чувати и за потомство наше.

Живот је привреда за коју се носи вечно одговорност. Сваки трен живота има вечну вредност. За сваку реч и свако мисао и сваки шапат и по-

глед стојимо пред вечним судом. Ни једно дело наше не пропада, него остаје у свести и подсвести, у нама и у средини у којој живимо, и преноси се из садашњице у будућност, на наштаје који долазе. Ни чаша воде, која је дата ближњему, неће пропасти, по речима Господњим. Свако дело које учинимо зида или руши и нас и народ. У послу

привреде наше и зидања наше за вечност штедња снаге и времена главна су начела.

И небо и земља проповеда нам Божји закон штедње. Са штедњом поред разумнога рада савладаћемо и невоље привредне кризе данашње.

Са Господом који нам се о Божјију у души нашој поново рађа нека се услии у нас и Његов дух умерености и штедње!

И овом као и сваком другом приликом нека нам пред очима лебди мучна и вековна тековина, мила Отаџбина наша за коју треба у миру као и у рату живот свој да залажемо, у пожртвованом раду и штедњи и у развијању народне снаге и народних добара“.

Христос се роди!

„За крст часни и слободу златну“

Родио се Сина Божји, Исус Христос, за свеопшту доброту народа, за независност, благостање, срећу, љубав и слободу човечанства.

Во време оно, када је Божја промисла послала на земљу Сина Божјег Исуса Христа, да својим рођењем, животом и страдањима спасе сав род људски од греха, Божји пастири из околине Витлејема, заједно са небеским анђелима, најсвећаније објавише рођење Христово са узвишеном песмом: „*Слава Богу на висини, мир на земљи и међу људима добра воље*“.

То је велики дан, дан Христовог рођења, када се из милиона и милиона људских срца заорива и уздизала најпобожнија молитава Господу Света и када се у највећем знаку мира, слоге, једнакости, слободе и братске љубави највећанствености прослављала миљост Божја у Спаситељу света, Исусу Христу. Тада говораху:

„*Мир међу људима, родно се Сина Божјега!*“

Родно се Спаситељу света за свеопшту доброту народа, за независност, благостање, срећу, љубав и слободу целокупног човечанства.

Али су људи убрзо несвесно заборавили на миљост Господњу, на страдања Христова и на велике речи Спаситељеве, одавши се ситним људским страстима. *Заборавахте насме, да су сви људи међу собом једнаки и да су браћа, као и шо,*

да је роб исто што и слободан човек. Зато опаде морал, несташе слоге, правде и љубави, ишчезе ујаканост и пристојност и све друго човеку уређене племените врлине, а на њихово место заваљаше: љубав, пакост, мржња, завидљивост, оговарања и клеветања.

Поштоје народи на народ, да огњем и мачем траже и доказују своја права и правду. Но, место правде олузеше и уништише себи заједну слободу. *Послудабоје робови!* И тако дошло тежица и ораи дама полонуином роду људском! Тога ради је настао живот са вичитим мудровањем, умовањем и плакулацијом, са голим разноврсном и супротном знањем, а све је то од нас законилио ведрину, светлост, лепоту и све лепе дечијске успомене. Тако напустише најмилију колекску славу, сјаја и величине своје те под љубавним бичем разјубише се по свету, где стојички издржаше све ударце све судбине, која их је орканска заветлавања, титрајући се са њима као олуја сламом.

За време дугог робовања и за време вековних патњи народи преживљаваху: патње, мучење, прогањања, страдања и сеобе од незнања ле марага испред љутих и безумних војводања својих. Зато се заправо сепити из чудне изворне је Христовог рођења: Господари и Спаситеља Света, Божјих пастира, небеских анђела и звезда, мудраца, старог Јосифа и Марије Деве, мрачне витељевске ноћи, пелине витељевске, дечета са јаслама и стада. Сетити се, дакле, радосних

и веселих тренутака Христовог рођења. Сетимо се света овога доброга, што је Бог у својој превеликој љубави даровао људима душу и мисао, а то су заправо они божански дарови, који су слободни. Слободни зато, што из њих васкрсавају сазнања, да је Исус Христос, као Спаситељ Света, најсветлија Истинна најсавршенија Љубав и највиша Правда!

Нерало гледати, огрунути и одбачени од љивља и синица, хришћани страдали вековима, за која времена проповедао само љубав и братство међу људима за доброт човечанства.

Речено је и записано у највећим философским делима да из душе извира мисао, и мисао међуверено ствара дело. Па и робовима кроз Божију промисао остаје душа слободна, а слободна душа даде слободу мисао, док слободна мисао створи слободу слободу. Тако је и наш југословенски народ мишљено Божијом сачувао своју слободу душу, која је људска челик у наше мишнице и ону херојску силу, која га је одржавала столетија и тежаким борбама за отаџбину, у борбама, у којима је узео оружје у руку да брани своју слободу. И бранећи своју слободу, наш југословенски народ је бранио мир, једнакост и братство са познатом паролом: „За крст часни и слободу златну!“

И после великих и страњних ратовања, после грозних и језовитих мука, у којима је наш југословенски народ с чврстом и непоколебљивом вером у Бога, остворио плод слободне душе, мисао ослобођена и уједињена нас јуначки Словена, наставе васкрс у слободи. Зато и оправдане изроне речи, да овај народ, који има јак и искрену веру у Бога, свуда напредује! Па и наш југословенски народ је морао победити, јер је у срцу носећи Спаситеља Света, и за време Светскога рата имао: „За крај часни и слободу златну!“

Свете и дивне речи верског и хуманог васпитања: „Слава Богу на висини, мир на земљи и међу људима добра воља!“ буде у нама најугушенија и најдража осећања са најлепшим мислима, да се поново створе радосни и веселих тренутака Христовог рођења, рођења које поново осветљава мрак наше душе и види нас свакидашњег живота. Зато је ова у свему радосна, мила и блага вест заталасала осећања свих оних, пред којима се духовним очима на данашњи дан Христовог рођења узима слика: штаља, јасле, слама, сирото детеће, новорођенче, покорило пеленама и поред њега лепа, млада и малаксала мајка, Марија Дјева. У томе је одица и сва јачина нашег хришћанског народа и свих верника наше Православне цркве.

И када данас у миру, слози, љубави и далеко од борбе прослављамо Христово рођење, свесни своје моралне јачине, сејмо своје како је Исус Христос, Син Божији, примио човечије тело, узевши на себе лич некога дететца и сиромашта стапао сва људску род у грехе.

Исус Христос рођен од Бога у вечности, а у времену од жене, осветио је материнство, благословио љену љубав и старање, да правим и реалним путем изврши најсветлије дело помажег васпитања у хришћанском, духу и да уноси Божију љубав свуда и на сваком месту са речима:

„Мир међу људима, родити се Син Божији!“

И ништа о томе тако не сведоче

као велики догађај Христовог рођења, који свој и данас на највећанш и најдостојнији начин прослављамо!

Ко јаче, живље и силније осећа даровану људима срећу, ако не Мајка, која је окусила млину и задовољство рођења детета. Ко дубље преузнао Божију љубав, која се испољила у свршеном чуду

ако не Мајка, у својој несечињој и до самог преговоја превеликој љубави према детету. Учијој души, ако не у мајчиној, изнајави најмилиј, најрадоснији одек речи:

„Христос се роди!
Вавистињу роди!“

Момчило Д. Миковић

Нашим многотишљованим чииаоцима поздрављамо најсрдачније празник „Рођења Христовог“.

Народни обичаји о Божићу у Банатској Црној Гори

На бањи дан ујутру, који први од укћуана устане, узме жажи и жара ватру говорећи: Оволико волова, крава, коња, оваца, кошица, а највише здравља и весеља. Онда укћуана ово потврђују са отегнуто — амин.

После овога чина, узави у собу свана назива добру јутро и честита: „Сретан вам стари баљак и млади Божић“. Домаћин га чисти са замеленом ракијом и безкасном погачом меом премазано. Ово исто ради и стран који први у кућу дође на бањи дан, тај је онда положеник и кухења срећа преко дете године. Женску неrado гледају као положеница, јер смирају, да ода, у тој кући теле године вједа несрећа.

Домаћин тај дан не-јеле ништа. Он иде у шуму и одсече подебље од 1—2 метра дугачко, то је баљак, затим одсече ватраљ, који мора бити од глогова дрвета, и ражан од дрвенце. Домаћина исти дан меси седам колача које називају „Закопи“. Оне законе месе у сливи сунца, месеца, волова, кола, мње и т. д. за здравље остале мње и жинине.

Увече кад сунце почива, уносе сламу у кућу, којом поштају све просторије у кући уз појање „Рождество твоје“. Сламу међу и на ас-

чува и кад домаћин ујесен полази да сеје жито, веље га за сређи прст десне руке — ако је шувак-ља веље — и тако стоји код сетву не сврши.

На Бањи дан, домаћина свука у једном лопцу разво које и сваки укћуани од тога скувања воћа — пре вечере — мора мало да окуси да се неби те године ошугамо. Кад је ово готово онда домаћин узима свечано одсечени баљак и полаже га на ватру. Баљак се чува да се неугаси до трећи дан Божића. Код је баљак положен на ватру најмање дете у кући пали Божићну свечу. Ова ове Божићно свечу одсеку се два парчета, која се са истом свећом упале, једно се парче прилепи за грељну у соби, а друго за воловски јарам који стоји пред кућом. Домаћин сада узима четри ораха и са њима крсти кућу говорећи: У име Оца и Сина и Св. Духа амин. У истом моменту, домаћина уноси у собу ватре на ватраљу, у њу меће тамијана, предаје домаћину, који, астал, јело „законе“, здравље и пелу кућу окали читајући молитву Оче наш. Сада домаћин узима редом „законе“ и реже их од сваког „Закон“ одреже по једно парче умочи га у свако јело које је на асталу и оставља га на страну у један тањир. Ово после подели марији. Кад је ово готово, онда сваки укћуани окуси по један залогат од сваког јела, и онда дете, које је упалило Божићну свечу, гаси је и седају да вечерају.

После вечере старији одлазе на починак, а мађи се скућују на једно место, или се прате сакоком уз свирку и лепе народне песме до

дванаест сати. Ови чувају „божићну златну“. Кад први дете запеву у селу, сви јуре на реку, извор или бунар и узмију „божићну водичу“ и носје сваки своје лому. Домаћин дочекује водичом, пошта га разним семенем питајући, „Шта носиш“, он одговара: Здравље и весеље“. Домаћинца у суд са водом меће један сребрен или никлован новац, кад год водичом. Са овом се водичом први дан Божића сви укћуају.

Кад други петли запевају, онда почну деца да вичу: „куркури пето устат! Јело да јеш кобасице“. Домаћин онда узима приправљени дрвен ражањ и на њему пече толико парчади кобасица, колико има у кући челади. Кад су кобасице готове, онда свако добија по једно парче и тиме се први дан Божића окрси. Домаћин и они чланови куће који иду у цркву, своја парчад остављају и кад се прате из цркве, најпре узмију нафору, а затим се окрсе кобасицом.

Кад је све спремно за ручак, онда међу на астал мале колаче у виду већих паскулица, да сваки колач прилепе по једну малу воштану свечу, окали домаћин све, као и први дан увече, очита „Оче наш“ и сви се миробожују. Сада млади укћуају те колаче и деле их сиромашинца, за дугу својих оокосица. Кад је ово готово и за дугу колачи подедени, дете које пали Божићну свечу, поздравља укћуане са: „Христос се роди“, а њему сви одговарају: „Вавистињу се роди“. Д.

Нашим ц. муштеријама
желимо срећан Божић!!

У случају потребе
сваке врсте помоће
и мануфактурне робе
обратите се повере-
њем фирми

Баумвинклер и

Марк

(Код белиг голуба)
У Темешвару-Фаб-
рици, ул. 3. Август
број 24.

Звезда водиља!

Када се родио Сан Бојин појавио се небична звезда, која је обавијала свету, да се родио Христос који му је донео радост, мир и љубав.

Све мањине у Румунији имају своје звезде водиље и сви они живе у миру, слози и љубави. Видимо наше сутрашње Немце, Мађаре и Јевреје, како живе у слози, заједнички раде, боре се за отаџбину и свој напредак, па ако и једнако не међусобне распе, све то мирно и лепо међусобно реше не разглашавају своја дела, да би сачували свој углед.

То је свакако зато, што имају звезду водиљу, која их ошине на мир, љубав, слогу и заједнички рад. Браћо Срби и нама се приближује велики празник „Рођења Сина

Бојжег“ на треба да се и ми помолимо Сину Бојжег да нам пошаље звезду водиљу, која ће нас упутити на прави пут мира, слоге и заједничког рада.

Видимо да је за 15 година мржња овалдала не само међу старијима него је свој корен проширила и на младеж. Ако се овако продужи, пропаст нам је сигурна. Покушавало се с исте стране пре три године са измирења, али на жалост до жељеног успеха није дошло.

Попенемосе се на стране, које се међусобно свађају и мрзе као највеће непријатеље. Питам вас браћо чему то вода? Не срамо ли у општу пропаст? Истина више црквене власти, обечавају нам куле и градове. Али на жа-

За даме и господу јесењи и зимски новитети у штофовима за хаљине и капуте велики избор у

Народном Магазину
(Volkswarenhaus) Темишвар
1. Пејаца Уларија бр. 9.

у просторијама
бивше
Швапске Цен-
тралне Банке.

лост, остаје само обећање. Пружају нам хлеб са медом, али је тај мед горак. Меродавни се Богу хвала, постараше и створиле леп кадар свештеника и учитеља, али то су махом млади и неiskusни људи, који још и сами требају учитеља. Они немају животни искуства, те га морају радом у народу стећи.

Браћо, радујемо се, што нам се после 15 година појавио српски лист, српска звезда водила, која ће нас одвести ка бољој и лепшој будућности. Пригледимо сви тој звезди, чувајмо је, потпомажимо је. Она је наше првенце, а уверен сам да сви добро знате, како се првенце воли, чува и заштити.

По статistici има нас у Румунији око шездесет хиљада и више, но на жалост и срамоту на

тво и учитељство је у првом реду најпознатије да препоручи сваком брату Србину српски лист, јер се путем њега шири и учвршћује наш лепи српски језик. Он треба да нам је милији од свега, јер народ се може одржати само путем језика.

Но, најжалост има и таквих, који не деле то мишљење. Али, хвала Богу њих је мало.

Да напоменем један случај где је свештеник, дакле баш онај, који би требао да најпоштније препоручи лист, вратио „Темпшварски Весник“ са напоменом „да Срби у његовом селу читају друге а не српске новине“. Има и овде сличних случајева да не претлаћују лист. Остављајмо нама браћо, да ви судите о овоме.

Истина, можда се појединачни и недопадају појава Темпшварског Весника, али мислим да ти, који тако мисле нису у праву. „Весник“ је добар, јер ће мо временом путем њега моћи да изнесемо све оно што нас боли и што би се дало поправити. Ми немамо толико новца да можемо сваког часа путовати у Београд и тамо, меродавница, наше јале изнети. Браћа наша, која ошине у Југославију, мислила су да их тамо чекају сјајни положаји, да ће одмах засиљати палате а нас оставише између четири зида те нечују плач српског народа, који је остао на милост и не милост, кога ће неслога и мржња да уништи. Неправда се запарила, и ми незнамо коме да се обратимо. Један нас упућује друге, али поволи ни од куд-Стога, браћо Срби, на велики празник Христово Грвња помажимо се Богу и Христу, да нас саслуша, измири и сједини, и да нам пошаље звезду водилу која ће нас одвести лепшој и бољој будућности.

Бранислав Мирчетић.

Милан Арађанин

првокласни покрови салон са јавне.
Прима урбунбне по мери.
Умерене цене!

ТЕМИШВАР-Град, ул. Солдериер бр. 2

Пајеза 1' Бивши судија и адвокат
Др. Франа Масалић, званични тумач
прима сваке преводне из српског, немачког и мађарског језика
на румунски и обратно у својој адвокатској канцеларији Темпшвар, Град. Палата католичког епископа.

и нашироко о варошкој прошини, о општинском фењерија и о многим другим старинама, и обично сам те чланке сарвао реченицама: „Грв је орах вочка чудновата!“, или „Ни по бабу ни по стричејама“, или најзад „Стари мало, од Добоја Мујо, и ми кома за трику имамо!“

Са прегледом стране политике било ми је доста лако. Поменим две три политичке личности, две три бање, где се састају државници, и две три стране речи, па ето та готов политички преглед. Из тога речника највише сам употребљавао речи: Бисмарк, Гирс, Гладстон па онда Илп, Гастајн и Баден-Баден, и најзад „иницијатива компромис“ и „солидарност“.

У дневне вести бележио сам ствари локалне природе, на пример: „Данас су стигла у нашу варош четири путника, из чега се може мислити тошћо да напредак наше варошине закључити“. Или: „Осветљавање наше варошине нагло напредује, јуче је општина решила, да о свом трошку подигне још један фењер. То је већ девети фењер за последње двадесет и четири године, и ако општина не малакне у својој ревности наша ће варош

Препоручујемо добро познате штофове В. Г.

ова марка одговара најбољем укусу како по начину ткања, тако и по квалитету и јефтинијој цени

БОРИС ГОЛДБЕРГ

Темпшвар. 1., улица Аврам Јанку 2.
(на поштку Хуњадиове улице)

У цени и квалитету не надмашиво

Краљ Борис долази 25. јануара у Букурешт

Бугарска влада известила је званично плалу у Букурешту, да ће краљ Борис 25. јануара стиги у Букурешт у посету Њ. В. Краљу Карољу.

Услед мале озобе бугарског кра-

ља одлучио се на тај начин од првобитног програма.

Пред распуштањем жупанијског реџа

Са меродавног места дознајемо, да ће се жупанијско реџе у најкраће време распусти, и припреми одбор именовати.

српски лист се свега око хиљаду њих претплатили.

Питам нас, драга браћо, ко је зато крив? Где је грешка? Свештени-

Политички противник

Прича из живота једног палачаког уредника, од Б. Нилша

То је било у доба, кад се код нас, школовани људи, зачела племенита тежња, да сачунамо у народ и да га разумимо. Тада сам ја у варошци С... кренуо један лист, који је био знаменит по томе, што је био први, уједино и последњи у тој варошци. Он и сад стоји и стајаће вековима, као усамљена културна појава у С...

И да знате само, каква је то лист био! Подељен у рубрике, са натписима и политизација. У њему је било књижевних вести, сензација, телеграма и свега другог што једном обилном листу долазије. У самој редакцији подела рада била је оваква: „мало шале“ писао сам такођер ја; „поглед по свету“ као и „трговину и обрт“ писао сам ја, и најпосле „огласе“ писао сам опет ја. Једном речи, ја сам био свој редакцији сарадник.

Уводне речи починио сам обично врло високо, на пример реченицама: „Sine ira et studio“ или „jacia est alea“ или „Pitiam оргредере voro!“ итд., па сам онда писао нагуљачко

бити једна од најбоље осветљених варош у унутрашњости.

Политичке тетерема прештампаво сам из једних старих новина, које сам имао повезане. „Бисмарк је кренуо у Гастајн...“ „Велики наводорода се бави у Ишлу...“ и сарвине ствар. Уосталом, то су тетерема, који се могу прештампавати сваке године.

За политикат сам купио једну књигу. У њој је била нека врло занимљива љубавна прича. Сетам се, да се титало двога, који су се завољени, а родитељи, који су били завољени, нису тели ни да чују за њихову љубав. Како се нису могли узети, то се на крају приче једно од њих двоје убило. И та се дугачка прича лепо прештампавала и испуњавала подлистак.

За мало шале, ако беш и не сам имао увек материјал, а ја сам писао „мудре изреке“, што сам их сам састављао, управо радио сам их из Светога Писма, из Катихизиса, и још неких лепих књига.

Трговину и обрт. Зано би ме и сам знао, како сам осветљавао. Та ми је рубрика задала највише мук, и код ње сам највише признао перо. Оно, једног дана напишем:

„Пештанска пијаца опала, пенама, као да малаксавију куппа“, а другог дана: „Пештанска пијаца малаксав пенама, као да опадају куппа...“ Али лед, како ћеш трећег дана?

Огласе, ако је ко денео — добро, а ако није, ја онда оглашавујем, Боже, као имах на продају „старе амење“, на „500 лит. дмвог виња“, па „чмвова и растављенија“, итд. па „1000 комада ћерамиде“, па опет „старе али глазирање амење“, и ти Боже знај, шта ти још нисам оглашавало.

И знај, ако што видите је сам свој лист од пете до главе сам обичао.

Редакција ми је била у главној чаршији, истина мало ниско, али ја баш нисам ни гледао на високо. У кулу, гад прозорчиња, био је један велики сангук, на њему један пољни пун мастила и једно перо, којим сам писао и уводне чланке, и огласе, и мудре изреке. Данас човек чисти не би веровао, да се то све могло једним пером писати. (наставиће се)

Мануфактурна роба и трикотаже, кошуље, чарапе зимско рубље, и велове за невесте купите најјефтиније код:

Банду и Друг
Темпшвар
Власник: К. МИЛИВОЈ
Бугар. Вертло (прекопугат, прво).

Цела држава најоштрије осуђује мучко убијство министрапредседника Дуке

После трагичне погибје Јона Дуке, Краљ је наименовао досадашњег министра просвете Др. Константина Ангелеску за председника министарског савета, који је за нај-

краће време сазвао министарски савет на којем су предузете потребне мере ради одржавања мира у држави, и обезбеђена нормалног тока државних послова.

Тело убијеног председника владе пренесено у престоницу

Други дан после убиства пренесено је тело засебним возом из Синаје у Букурешт где је у великој дворани народног универзитета „Атеуеума“ било изложено. На самом одру су лежали војни Краља и Дукине удовице, иначе пак стили су стизали небројени венци највише

белог цвећа. Код катафалка држале су високе војне и политичке личности почасну стражу. Југословенски Краљ Александар је путем свог заступника положио венац на олар. У знак штећета појавио се и нео дипломатски кор, који је од председника био примљен.

Опсадно стање у Темешвару

Као резултат жалосних догађаја последњих дана објављено је међу осталим опсадно стање и за Те-

мишвар, које је скопчано са цензуром.

Око 200.000 људи испратило је министрапредседника на последњем путу

За погреб су учиниле велике припреме. Из целе државе дошли су делегати. Чак из иностранства су стигли гласници, тако из савезничких и пријатељских држава Југославије и Чехословачке. Пре укова појавио се и Принц Никола и положио венац на ковчег. Први говор одржао је председник владе

Ангелеску који се са покојником опростио у име државе, народа и либералне странке. И шефови политичких противника имали су искрене речи признања за покојника. Затим је отпочео црквени обред, на којем је чинилостварова патријарх Мирон Крстеа уз велику асистенцију.

Нова влада под председништвом г. Георге Татарескуа

Одмах после импозантног погребара Дуке отпочео су аудијенције код Н. В. Краља, на којима су скоро сви министри учествовали. У среду увече поверио је Краљ г. Георгију Татареску образовање нове владе. Новонаменован министар-председник отпочео је одмах образовање нове владе, но до штампаних вешта листа састав нове владе још није познат.

ног секретара либералне странке и био је као такав највећерачни садржај некојој Дуке. Он дакле најбоље познаје интенције либералне странке те зато су и старији најугледнији чланови странке нећа препоручили за високи положај.

Дину Браћану нов председник либералне странке

У четвртак по подне одржао је стални одбор либералне странке седницу на којој је по предлогу министра председника Татареску Дину Браћану изабран за председника либералне странке.

Титулеску стигао је из Швајцарске преко Беча у Загреб

где је са састао са југословенским министром иностраних послова Јефтисем са којим је дуже време већна, а затим наставили су заједно пут до Вињковаца. Титулеску путује за Букурешт.

Грозна рудничка катастрофа у Чехословачкој

У угледним мајалима Дукс-Бракс догодила се несрећа и велика пловина, која је вероватно преко сто људи закопала. За време катастрофе

Изволите узети на знање: Највећи глумац

ПАУЛ МУНИ

каже:

„Ја сам бегунац!“

Садржава стварност живота. Бола историја невинно осуђеног Роберта Елиота Берса, која је узбуђила цело свет.

Савршенство режије, технике и глуме

БИОСКОП ТИВОЛИ

налазило се око 150 особа у дубини од 200—300 метара испод земље. Ради спасавања пострадалих предузете су потребне мере, и при првим радовима спасавања наћи се на 15 лешева и 4 раленика, који су тежком мукном дошли к себи.

Оперетски тенор Слободан Живоиновић протеран из Мађарске

Из Загреба јављају, да је дупло-то оперетски првак Слободан Живоиновић, који је летос био ангажован у Будимпешти и тамо наступао под именом Банати Ласло.

Живоиновић каже, да су мађарски листови писали, да је он амерички Србин, но он је то демантовао и изјавио да је Србин из Вршца, те му је услед тога онемогућен рад у Пешти, и протеран је из Мађарске.

Божић у темешварским црквама

При богослужбеној појаве у градској саборној цркви првог дана Божића „Слога“, у Фабричкој цркви „Темпаш пев. друштво“, а у „Мехали „Зора“. Други дан појава „Слога“ у саборној цркви.

Џењеним читаоцима!

Са обзиром на то, што наступила нова година, молимо шт. читаоце — који то још нису учинили — да неопходно исплате претплату на новембар и децембар о. г. Истовремено упозоримо на нову претплату од 1. јануара, те ако желимо одржати једини српски лист, морамо и наредити на тим, да скупљамо што више претплатника. Ако у општинама велики део народа мисли да је довољно само у читаоцима читати „Темешварски Весник“ а код куће не претплатити, онда лист не може постојати, те зато нек сваки добар Србин претплати на једини српски лист.

Претплату треба у напред платити!

Кнери јапанског амбасадора прешле у хришћанску веру

Две кнери јапанског амбасадора у Паризу прешле су у католичку веру, и покрштене су у катедри папског нунија у Бриселу, где име је отац био јапански посланик на двору.

Смрт једне Темешваркиње.

У Вршцу преминула је Јелена Петанек рођена Хади супруга пароха из Српске Неузуге Јована Петанека. Покојница је родом Темешваркиња и члан старе српске породице у Мехали, кћи пок. пон Косе Хадија из Мехале. Председник друштва „Слога“ Димитрије

Живановић и брат му Никола ожаљују своју сестричину.

Рукоположење новог свештеника

Преоуређење г. епископ Георгије рукоположио је последње недеље у Карпачиња, свршеног теолога сарајевске богословије Миливоја Леповоја за јереја. Нов свештеник је родом из Варјаша и добио епархију Тополајца. Ми чиститамо новом свештенику и желимо му срећан рад у народу.

Прошлогодишње грађевинске делатности у Београду

У Одшани београдској израђен је статистички преглед престонице грађевинске делатности за 1933 годину. Из овог прегледа, види се да је прошле године у Београду подигнуто 370 зграда, чија пријављена вредност износила укупно 152.407.750 динара. Интересантно је упоредити ове главне цифре прошлогодишње грађевинске делатности у престоници са оглаварацијом цифрама за 1932 годину, када је подигнуто 689 зграда, а њихова пријављена вредност износила је 285.928.444 динар. Према томе, прошле године Београд је добио 319 нових кућа мање него претпостављало, а опадање укупне вредности новог зграда изнело је, у поређењу између резултата грађевинске делатности, 1933 године 133.520.694 динара.

Јубилеј гробара који је Сакранио 55.000 мртвих

—Гробар у аустријској вароши Овијачу Јосиф Каувер прославио је јавно дава, необичан јубилеј и уједно са дефинитивно повукао са своје досадашње дужности. Каувер је, за последњих 40 година, колико је био гробар, сакранио, у Јаву, 55.000 мртваца. Замисли, а ово је рекорд своје врсте!

Темешварска берза:

29. децембар

Жито 380—395 — леја.
Нова кукуруз 145 леја.
Стари кукуруз 200 леја.
Овас 190 леја
Јечам 180 леја.
Мекени 115 леја.
Детелина 45 леја.
Брашно 30/70, 6.30 леја.
Тенденција је слаба.

Претплати, читај, шири

Темешварски Весник
наш једини
српски лист у
Румунији!

Мушкарцима

кошуље,
дове рубље,
рукавице,
кравате,
чарапе

Женским

топло рубље
украсе за хаљине
рукавице
чипке
мајице и кишобране
нуди:

ДУШНИЦ А.Д.
Темешвар-Фабрика

Нов председник владе Татареску вршио је досада дужност генерал-

ОД власти дозвољена РАСПРОДАЈА

Због великог стоваришта снижили смо поново цене!

АРАД

Булевар Краља Фердинанда број 11.

GOLDHAUS

Темешвар, 1.
Пијаца Унгарки број 7.

Продаја остатака отпочела је!!!

Конвенција

о уређењу мањинских основних школа у Банату

Члан 15.

Сем обавеза прописаних законима, који су на снази, надлежност школског одбора проширује се такође на ово што следује:

1. Обезбеђивање школске зграде, намештаја, наставног материјала и свега што је потребно за правилно функционисање школе;

2. Припремање података о броју ученика, који су у добу за похађање школе и предумишљање потребних корака код Министарства просвете да би се добило одобрење за отварање школе, саобразно прописима ове Конвенције;

3. Бирање наставника и тражење потребног одобрења од Министарства просвете;

Члан 16.

Учитељи мањинских приватних школа имају бити поданици Краљевине Румуније односно Краљевине Југославије и имати исте квалификације као и учитељи јавних основних школа.

У недостатку таквих учитеља, у току пет првих година, док не траје припремање способног наставничког особља, могу се уговором ангажовати у приватним мањинским школама, са одобрењем Министарства просвете, учитељи који имају потребне квалификације. Ти су учитељи дужни да положе у руку од три године испит из групе националних предмета (државни језик, књижевност, историја и географија) пред једном комисијом и по програму одређеном од Министарства просвете, и после тога, у року од једне године дана, практични учитељски испит.

(наставниче се)

Ко жели што купити или продати, нека огласи у **Темешварски Весник**, на ње имају сигуран успех.

Срби браћо!

Срби, браћо моја, с' румунског [Баната, Прошла су времена бојева и рата, Дошло доба слогe, љубави и мира! "Темешварски Весник" тако нам [диктира.

"Одобацимо мржњу, пакост, злобу [љуту, Нек' нас љубав, слога, бољем воде [путу. Тако, свима нама, тихо приговара, Наш премишљ "Весник" града Темешвара.

"Кљонимо се свега, што неслогу [буди, Сложимо се једном к'о браћа, к'о [људя. То су миле жеље, жеље пуне жара, Српскога "Весника" града Темешвара.

Па онако братски загрејано, сложено, Из дана душа својих, кликом по [божато: О, преблаги Творче, Твоја света Слика. Нека увек прати милог нам "Весник" [никал.

Војина Паскуловић
свештеник

Спорт

Да ли ће С. К. Хајдук освојати првенство категорије "Влад"?!

Изајве *И. К. Марковића* и *И. Силасића*.

Са каквим нагледима улази С. К. Хајдук у пролетњој сезони, било је прво питање које сам поставио двојници меридавањим лица свог јединог српског ногометног друштва у Румунији и тог пред. Кости Марковићу и дел. пред. Стевану Лазићу.

Са најбољим, био је кратак и једногласни одговор. Дали се надасте освајању првог места?

Приспела је зима,
купујте снегципеле
и каљаче светске
марке

„ХУТЧИНЗОН“

француског
производа

Ако чета буде и даље тако играла као јесенас, прво место је наше. Шта ради чета преко зиме? Вежба и жарљивије под вођством тренера. Какав ће бити састав чете у пролеће?

У главном исто као и онај јесенас, промене су у изгледу на једно, највише два места.

Ево како замислилају г. председници састав чете, којој носе пуну одговорност. На голу остаје и даље рутинирали и најошлевијанији играч Хајдука Јован Марковић, као замене долазе у обзир Бардо и Перски. На десном беку играће не прелаани Фунариу који је за сада још незанимљив, а на левом млади и талентовани Павлов II. Хафленија је ахилова пета чете. Желе е и а н д десни и Јајин леви хафл за време целе јесене сезоне играли су испод своје уобичајене форме, док центархаф Јованов и како је увек неуморан не располаже довољном техником. Нада се да ће онај део тима у пролеће дати много велики отпор. Као замене долазе у обзир Оареа и Савини који су још војници и млади Јаков. Што се тиче нвале ту стојимо добро, десно крило играће брзи Панков, достојна замена му је Марковић II, десну полутку играће велика наја Хајдука Милан Путинк, док вођу навале продорни Пера Голубу, леву полутку паметни Игњатовић и лево крило енергични и сјајни пуцац Јован Лазић.

Овај састав појачан на једно, евентуално на два места, улива заиста пуно поверења и наде, зато се и не чуди великом оптимизму са стране двојице најодговорнијих вођа С. К. Хајдука.

У нади да се жеље вође, јединог српског ногометног друштва у Румунији остваре, опростим се захвалујући г. г. Марковићу и Лазићу на укazuвану ми предусретљивост.

Б. Г.

Билане Српског С.К. „Обилић“
Мали Бечкерек.

У 1933 год. одиграли смо десет утакмица, од којих смо шест забили а четир изгубили.

Резултати појединачних играча:

Обилић—Узиреја М. Беч.	2:0
Обилић—Швешине Ш. Ф.	1:0
Обилић—Бересов	2:1
Бересов—Обилић	2:0
Срп. Св. Петар—Обилић	3:0
Срп. Св. Петар—Обилић	5:1
Обилић—Карпиниш	5:2
Обилић—Карпиниш	4:3

„Хајдук“ Немет—Обилић 2:0
Обилић—Бешеново 3:1

Дакле 19 голова смо добили а 18 дали. Голове су пуцали: Миливој Мамиров 11, Јован Цејин 3, Јоца Недић 2 и Арса Мартинов 2.

Тодор Брашован
председник.

Пажња!

Штовани читаоци!

При куповању позивајте се у сопственом интересу на огласе у нашем листу.

Најелегантније ципеле Душан
по мери готовољави
Кируца Темешвар, IV.
Укерене цене! Бертело бр. 1.

Велики избор

велова и венаца за
невесте, као у укра-
са за балске хаљине
код фирме:

„Хелиос“

Темешвар-Град

Ул. Евгенија Савоја 12.

Стакарска радња

И. Адлер и Син

Темешвар II, Појаца Рарет 2. Тел. 100.

ARIMA Чај
Арима
пштини од
пашеба!

Купујте
чај
Арима!

Помоћне штикарске, ажуре велове
за невесте као и превлачне
дугмади код
КИРУЦЕ ТЕМЕШВАР I, улица
Бујана де Савоја 1.

Стигле су снегципеле и каљаче за женске, мушке и за децу

Продаја на велико и на мало. Помоћне новости за 1933-1934. Продаја на велико и мало. Снегципеле са мало погрешка већ од 65, 75 и 85 леја.

Јулиус Попер, трговина ћилимова и линолеума

Јосифово, Булв. Бертело 5. Телефон: 18-75. Фабрика, Гошак пијаце Коронини и улица 3 августа. Телефон: 18-95.

Пре но што набавите
поклоне за Божић
уверите се о великом
избору играчака и
јефтиним ценама код фирме
Гранд Базар
Темешвара-Фабрика
Главна улица број 24.

Специјална делика-
тесна радња

Мирчетић

Темешвар I,
ул. Алба Јулија

Слагалиште чоко-
ладе, ликера, теја,
рума, кекса и
сардина

Телефон бр. 5—18.

Сатови, веренички прстени,
свадбени поклони најјефтинији
су код фирме

Херман Ириц
сајенија и алагар

Темешвар-Град
улица Мерица
број 6.

Специјална кројачница за
сваковрсне униформе

**Шалиначки
и Јанку**

Темешвар I,
палаца Ушачеја 4, поред
Српске правде

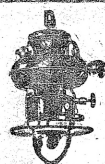
Израђујемо свако-
врсне капе за уни-
форме, ватрогасце,
војнике, баке и же-
љезничаре, истотак
штиковане значке у
алату и сребру. Ве-
лико слагалиште у
приборима за уни-
форме и т. д.

Творница „Протес“
БелаСекел

Темешвар IV,
Булевар Бертело 9.
(Копутова ул.)

Вештачке руке, веш-
тачке ноге, као и сви
ортопедски апарати.
Уметци за равне
табане по отиску
од гипса.

Најбоље и најјефтиније светли лампа за петролеумгас
НОВАЛУКС МАКСИМ
Радионица стручне оправке и стовариште саставних
делова. Тражите ценовник. — За цешне
лампе и радио тражите трајне батерије марке
„EOS“ и „NOVALUX“
„NOVALUX“, Темешвар III.
Ул. У. Оашкију (Jósika) 3.

Шпечерајска роба је најјеф-
тинија код

**Чедомира
Кнежева**

трговина мешовите робе

Темешвар IV,
улица Генерал Фох 38.

Рагаљи

хурчија и стовариш-
те крава

Темешвар II,
ул. Дачлор (главна ул.)
број 38 (7)

Ј. ВАЛТРИХ
ТЕМИШВАР-Фабрика
Палаца Трајан бр. 1.

Електрична трајна
ондулација, бојали-
сање косе, модерна
косметика.

Израђујем сваке врсте
серсаме и хамове, а
нарочито сватоске ник-
ловане по најповољни-
јим ценама, наруџбине
примам

**Милан
Јорговић**

сарач и седлар

Темешвар I,
ул. Еужен де Савоја

Мушки кројач за
господо и свештенике

Љубомир

Бесуљ
Темешвар-
Град, Влади-
чански двор.

Највећи избор у
кожним редик-
лима торбама и
коферима по
најјефтинијој
цени код про-
извођача

FEUER
творница кожне робе

ТЕМИШВАР I, улица Мерица број 8.

Фрања Тејнор & Комп.
ОПТИЧАР

Најбоља роба од челика,
бријачи, маказе, машине
за шишање косе и бра-
де и вештачко оптрече

Темешвар-Фабрика

Палаца Трајан бр. 1 Телефон 561

Душан Лазих

трговина оружја

Темешвар-Град

Вимеску број 5

Препоручује своје
богато снабдевано
стовариште у по-
лицима, пушкама,
флорберма, писто-
љима, револверима,
патронама и ло-
вачком прибору.

Душан Турински

бравар и водоводни
инсталатер

Темешвар-Град

Улица В. Александри број 10,

спални дом

Трајна електрична ојалоација
(траје 6—8 месеци), фарбање
косе, гвоздено ондуирање, ма-
никур, бријање и
пишање обавља

Паја Тодоров

фризер

Темешвар-Град, улица Алба
Јулија (Макрин дом).

Лепе и добре
шешире

као и кошута, краваце,
чаране и све мушке помодне арти-
кле најјефтиније и у највећем избору
код фирме:

насл. Густава Новака
Темешвар-Јосифово
улица Бочац бр. 20.

За три дана до-
бијете лепо и
свеже лице упо-
требом

„МИА“ крема
Апотека: Др.
КОВАЧА,

Темешвар, II,
ул. Дачлор (Гла-
вна ул. број 33—35.

МЕТА

најјефтинији избор за
куповање
ћилимова и завеса
свих врста.

Мушема врло
јефтина!

Фабричке цене!
Велики избор!

Темешвар, IV.

Булев. Бертело (Копуто-
ва улица) број 13.

Због приспеле сезоне про-
дајем препну стовариште
женских капута
по јако сниженим ценама.
Уверите се без обавезе ку-
повања, код фирме

Р а д о

Темешвар I, Ред кућа кафана „Лојд“.

Ненадмашиво у укусу, квалитету
и цени!

Опозовано: 1878.

Телефон: 5—57.

Само што је добро, то
је јефтино. Гласовир се
купује са поверењем

Ј. ВОНКА

фабрика гласовира

Темешвар, IV.

Ул. Жофр (Терек) број 4.